

।। ଦ୍ଵାବିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ ।।

ସର୍ପଦଂଶନରୁ ରକ୍ଷା, ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଗଣନା ଏବଂ ବାବାଙ୍କ ଉପଦେଶ

ସାପ ମାରିବା ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବାବାଙ୍କ ପରାମର୍ଶ : ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କର କିପରି ଧ୍ୟାନ କରିବା ? ସେହି ସର୍ବଶକ୍ତିମାନଙ୍କ ମହିମା ଅପାର, ଯାହା ବର୍ଷନା କରିବାକୁ ବେଦ ଏବଂ ସହସ୍ରପଞ୍ଚାମୃତ ଶେଷନାଗ ମଧ୍ୟ ନିଜର ଅକ୍ଷମତା ପ୍ରକାଶ କରନ୍ତି । ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ରୁଚି ସ୍ଵରୂପ ବର୍ଷନାରେ ନଥାଏ । ସେମାନଙ୍କର ଦୃଢ଼ ଧାରଣା ଯେ କେବଳ ସାଇଙ୍କର ଶ୍ରୀଚରଣରେ ହିଁ ଆନନ୍ଦ ପ୍ରାପ୍ତି ସମ୍ଭବ । ତାଙ୍କର ଚରଣକମଳର ଧ୍ୟାନ ବ୍ୟତୀତ ତାଙ୍କୁ ଜୀବନର ସର୍ବୋଚ୍ଚ ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରାପ୍ତି କରିବା ନିମନ୍ତେ ଅନ୍ୟ ମାର୍ଗ ନାହିଁ । ହେମାନ୍ତପତ୍ତ ଭକ୍ତି ଏବଂ ଧ୍ୟାନର ଏକ ସରଳ ମାର୍ଗ ଏଠାରେ ବର୍ଷନା କରିଛନ୍ତି । ତାହା ହେଉଛି :-କୃଷ୍ଣପକ୍ଷ ଆରମ୍ଭ ହେବା ପରେ ଚନ୍ଦ୍ରକଳା ଦିନକୁ ଦିନ କ୍ଷୟ ହେବାକୁ ଲାଗେ ତଥା ତାହାର ପ୍ରକାଶ ମଧ୍ୟ କ୍ରମଶଃ କ୍ଷୀଣ ହୋଇଯାଏ ଓ ଶେଷରେ ଅମାବାସ୍ୟା ଦିନ ଚନ୍ଦ୍ରମା ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଳୀନ ହୋଇଯିବା ଯୋଗୁ ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରେ ଅମା ଅକ୍ଷକାର ଘୋଟିଯାଏ; କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ ଶୁକ୍ଳପକ୍ଷ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ, ଲୋକେ ଚନ୍ଦ୍ର ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ଅତି ଉତ୍ସୁକତା ପ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି । ଦ୍ଵିତୀୟା ଦିନ ଯେହେତୁ ଚନ୍ଦ୍ର ଅଧିକ କ୍ଷୟ ଦେଖାଯାଆନ୍ତି ନାହିଁ ଲୋକେ ବୃକ୍ଷର ଦୁଇଟି ଶାଖା ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଚନ୍ଦ୍ରଦର୍ଶନ କରନ୍ତି । ଉତ୍ସୁକତା ଏବଂ ଧ୍ୟାନସହକାରେ ଦେଖିବାର ଏପରି ପ୍ରୟାସ କରିବାବେଳେ ଯୋଜନ ଦୂରରେ ଥିବା ଚନ୍ଦ୍ରର କ୍ଷୀଣରେଖା ଯେତେବେଳେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୁଏ, ମନ ଆନନ୍ଦରେ ପ୍ରଫୁଲ୍ଲିତ ହୋଇଉଠେ । ଠିକ୍ ଏହି ବିଚାରରେ ଆମେ ବାବାଙ୍କର ଶ୍ରୀପୟର ଦର୍ଶନର ପ୍ରୟାସ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବାବାଙ୍କ ଚିତ୍ରକୁ ଦେଖନ୍ତୁ । କେତେ ସୁନ୍ଦର ! ବାମଜାନୁ ଉପରେ ଦକ୍ଷିଣଜାନୁ ନ୍ୟସ୍ତକରି ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵମୁଖ ହୋଇ ଏକ ପ୍ରସ୍ତରଖଣ୍ଡ ଉପରେ ଯଶୋଦାପୁ ମୁଦ୍ରାରେ ଆସୀନ ହୋଇଛନ୍ତି । ବାମ ହସ୍ତର ଆଙ୍ଗୁଳିମାନ ତାହାଣ ପାଦ ଉପରେ ରହିଛି । ତାହାଣ ଗୋଡ଼ର ଆଙ୍ଗୁଠି ଉପରେ ବୃକ୍ଷର ଡାଳ ଓ ଶାଖା ପରି ତର୍ଜନୀ ଓ ମଧ୍ୟମା ଆଙ୍ଗୁଳି ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଛି । ଏହି ଆକୃତି ଦ୍ଵାରା ବାବା କହୁଛନ୍ତି କି ଯଦି ତୁମେ ମୋର ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ତାହେଲେ ଅଭିମାନଶୂନ୍ୟ ହୋଇ ଏବଂ ବିନମ୍ର ହୋଇ ସେହି ଦୁଇ ଆଙ୍ଗୁଳି ମଧ୍ୟରେ ମୋର ଚରଣର ବୃକ୍ଷାଙ୍ଗୁଳିକୁ ଧ୍ୟାନ କର । ତଦ୍ଵାରା ତୁମେ ସେହି ସତ୍ୟସ୍ଵରୂପଙ୍କ ଦର୍ଶନ କରିବାର ସଫଳ ହୋଇପାରିବ । ଭକ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତି ପାଇଁ ଏହା ସବୁଠାରୁ ସୁଗମ ପଦ୍ଧା ଅଟେ ।

ଏବେ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କ ଜୀବନୀ ଅବଲୋକନ କରିବା । ସାଇବାବାଙ୍କ ନିବାସ ଦ୍ଵାରା ଶିରିଡ଼ି ମହାନ ଡାଏର୍ଣ୍ଣାଲରେ ପରିଣତ ହେଲା । ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଗରୁ ଲୋକଙ୍କର ଭିଡ଼

ଦିନକୁ ଦିନ ବଢ଼ିବାକୁ ଲାଗିଲା ତଥା କି ଧନୀ କି ଗରିବ ସମସ୍ତେ କୌଣସି ନା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଉପକୃତ ହେବାରେ ଲାଗିଲେ । ବାବାଙ୍କର ଅସୀମ ପ୍ରେମ, ତାଙ୍କର ଅଦ୍ଭୁତ ଜ୍ଞାନଭଣ୍ଡାର ଏବଂ ସର୍ବବ୍ୟାପକତାର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାରେ କାହାର ସାମର୍ଥ୍ୟ ଅଛି ? ଯିଏ କିଛି ଅନୁଭବ ଲାଭ କରିପାରିଛି, ତାର ଜୀବନ ବାସ୍ତବରେ ଧନ୍ୟ । କେବେ କେବେ ସେ ବ୍ରହ୍ମରେ ନିମଗ୍ନ ରହିବା କାରଣରୁ ଦୀର୍ଘକାଳ ମୌନବ୍ରତ ଧାରଣ କରୁଥିଲେ । ଆଉ କେବେ ଚୈତନ୍ୟଘନ ଏବଂ ଆନନ୍ଦମୂର୍ତ୍ତି ରୂପ ଧାରଣ କରି ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ଗହଣରେ ବସୁଥିଲେ । କେତେବେଳେ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ଦେଉଥିଲେ ତ କେତେବେଳେ ହାସ୍ୟ ବିନୋଦ କରୁଥିଲେ । କେତେବେଳେ ସରଳ ଚିତ୍ତ ରହୁଥିଲେ ତ କେତେବେଳେ କୁଞ୍ଜ ହୋଇଉଠୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ମୁଖମଣ୍ଡଳ ଦର୍ଶନ, ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ତଥା ଲୀଳା ଶ୍ରବଣ କରିବାରେ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ସର୍ବଦା ଅତୃପ୍ତ ରହୁଥିଲା । ବର୍ଷାଜଳର କଣିକାଗୁଡ଼ିକର ଗଣନା କରାଯାଇପାରିବ, ବାୟୁକୁ ଚର୍ମାଧିକରେ ସଂରକ୍ଷିତ କରିରଖାଯାଇପାରିବ; କିନ୍ତୁ ବାବାଙ୍କର ଲୀଳାର ଅନ୍ତ ମିଳିବ ନାହିଁ । ଏବେ ସେହି ଲୀଳାଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଗୋଟିଏ ଏଠାରେ ଶ୍ରବଣ କରିବା । ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ସଂକଟ ଘଟିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ବାବା କିପରି ସେମାନଙ୍କର ରକ୍ଷା କରୁଥିଲେ ।

ସର୍ଦ୍ଦାର କାକାସାହେବଙ୍କର ସ୍ୱପ୍ନ ତଥା କୋପରଗାଓଁର ମାମଲତଦାର ବାଲାସାହେବ ମିରିକର ଥରେ ଚିତଳି ଗସ୍ତରେ ଯାଉଥିଲେ । ବାଟରେ ଶ୍ରୀ ସାଇବାବାଙ୍କ ଦର୍ଶନ ନିମନ୍ତେ ଶିରିଡ଼ି ଆସିଲେ । ମସଜିଦ୍‌କୁ ଯାଇ ବାବାଙ୍କର ଚରଣ ବନ୍ଦନା କଲେ ଏବଂ ଚିରାଚରିତ ଶୈଳୀରେ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟ ତଥା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଆଲୋଚନା କଲେ । ବାବା ତାଙ୍କୁ ସ୍ପଷ୍ଟ ଭାବରେ କହିଲେ କି ‘ତୁମେ ଯେଉଁଠାରେ ବସିଛ, ସେଠାରେ ଦ୍ୱାରକାମାୟୀ ଅଛି । ତାର କୋଳରେ ଯିଏ ଆଶ୍ରୟ ନିଏ, ସିଏ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଦୁଃଖ ଏବଂ କଷ୍ଟ ଦୂର କରିଦିଏ । ଏହି ମସଜିଦ୍‌ମାୟୀ ପରମ ଦୟାଳୁ ଅଟେ । ସରଳ ହୃଦୟ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ତ ସେ ମାତା ଏବଂ ସଂକଟ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ନିଶ୍ଚୟ ରକ୍ଷା କରିବେ । ଯିଏ ଥରେ ତା’ର କୋଳରେ ବସିଛି, ତାହାର ସମସ୍ତ କଷ୍ଟ ଦୂର ହୋଇଯିବ । ଯିଏ ତାହାର ଛତୁଛାୟାରେ ବିଶ୍ରାମ କରେ, ତାହାକୁ ଆନନ୍ଦ ଓ ସୁଖ ପ୍ରାପ୍ତି ହେବ ।’ ତଦପରାନ୍ତ ଉଦ୍ଦି ଦେଇ ବାବା ତାଙ୍କର ବରଦହସ୍ତ ତାଙ୍କର ମସ୍ତକ ଉପରେ ରଖି ଆଶୀର୍ବାଦ କଲେ ।

ଏହାପରେ ବାଲାସାହେବ ବିଦାୟ ନେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ୟତ ହୁଅନ୍ତେ ବାବା କହିଲେ ‘ଲମ୍ବା ବାବା(ଅର୍ଥାତ୍ ସର୍ପ)ଙ୍କୁ ଜାଣିଛ ? ନିଜର ବାମ ମୁଠି ବନ୍ଦ କରି ତାହାକୁ ଡାହାଣ ହାତର କହୁଣି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନେଇ ତାହାଣ ହାତକୁ ସାପ ସଦୃଶ ହଳାଇ କହିଲେ ‘ସିଏ ଅତି ଭୟଙ୍କର; କିନ୍ତୁ ଦ୍ୱାରକାମାୟୀର ଲୀଳାମାନଙ୍କର ସିଏ କ’ଣ କରିପାରିବ ? ଯେତେବେଳେ ସ୍ୱୟଂ ଦ୍ୱାରକାମାୟୀ ସେମାନଙ୍କର ରକ୍ଷା କରନ୍ତି, ସାପର ବା ସାମର୍ଥ୍ୟ

କେତେ ? ଉପସ୍ଥିତ ଲୋକେ ଏହାର ଅର୍ଥ ତଥା ମିରିକରଙ୍କୁ ଏ ପ୍ରକାର ଚେତାବନୀର କାରଣ ଜାଣିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ; କିନ୍ତୁ ପଚାରିବାକୁ କାହାର ସାହସ ନଥିଲା । ବାବା ଶ୍ୟାମାଙ୍କୁ ଡାକି ବାଲାସାହେବଙ୍କ ସହ ଚିତଳି ଯିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲେ । ଶ୍ୟାମା ବାବାଙ୍କ ଆଦେଶ ବାଲାସାହେବଙ୍କୁ ଜଣାଇଲେ; କିନ୍ତୁ ବାଲାସାହେବ ଏଥିରେ ଆଗ୍ରହ ପ୍ରକାଶ ନକରି ନିଜେ ଫେରିଯିବେ ବୋଲି କହିଲେ । ବାଲାସାହେବଙ୍କର ମତ ଶ୍ୟାମା ବାବାଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇ ଜଣାଇଦେଲେ । ବାବା କହିଲେ ‘ଠିକ୍ ଅଛି, ଉଚିତ ଅର୍ଥ ଗ୍ରହଣ କରି ସର୍ବଦା ଭଲ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ । ଯାହା ହେବାର ଥିବ, ତାହା ତ ନିଶ୍ଚୟ ହେବ ।’

ବାଲାସାହେବ ପୁନର୍ବାର ଚିନ୍ତାକରି ବାବାଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବ ସ୍ୱୀକାର କଲେ ଓ ଶ୍ୟାମାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ସହ ଯିବା ପାଇଁ କହିଲେ । ଶ୍ୟାମା ପୁଣି ବାବାଙ୍କଠାରୁ ଅନୁମତି ଆଣିବା ପାଇଁ ଗଲେ ଓ ଆଦେଶ ମିଳିବା ପରେ ବାଲାସାହେବଙ୍କ ସହିତ ଚାଙ୍ଗାରେ ବସି ଯାତ୍ରା କଲେ । ରାତି ୯ଟାରେ ସେମାନେ ଚିତଳିରେ ପହଞ୍ଚିଲେ ଓ ମାରୁଡ଼ି ମନ୍ଦିରକୁ ଯାଇ ସେଠାରେ ରହିଲେ । ଅର୍ପିସର କର୍ମଚାରୀମାନେ ଆହୁରି ଆସିନଥିଲେ, ଏହି କାରଣରୁ ସେମାନେ ପରସ୍ପର ଆଳାପ ଆଲୋଚନାରେ ସମୟ ଅତିବାହିତ କଲେ । ବାଲାସାହେବ ଏକ ଚଟେଇ ଉପରେ ବସି ଖବରକାଗଜ ପଢୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ଉପରାଶ(ଦେହରେ ପକାଇବା ଚନ୍ଦର)ର ଗୋଟିଏ ଭାଗ ଅଣ୍ଟାରେ ଗୁଡ଼େଇ ହୋଇଥିଲା ଓ ଆଉ ଗୋଟିଏ ଭାଗ ଚଟେଇ ଉପରେ ଥିଲା । କେଉଁଠୁ ଗୋଟିଏ ସାପ ଆସି ତାହା ଉପରେ ବସିଗଲା । ସେପଟେ କାହାର ଧ୍ୟାନ ନଥିଲା । ତେବେ ଅନ୍ଧାରରେ ସିଇସିଇ କରି ସେ ଆଗକୁ ଯାଉଥିଲା । ଏହି ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ଚପରାସି କିଛି ଅଗତ୍ୟ ଆଶଙ୍କାକରି ଲଣ୍ଡନ ଧରି ଦୌଡ଼ିଆସିଲା । ସାପଟିକୁ ଦେଖିବା ମାତ୍ରେ ସାପ ସାପ କହି ସେ ଉଚ୍ଚସ୍ୱରରେ ଚିତ୍କାର କଲା । ବାଲାସାହେବ ଭୟରେ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ଶ୍ୟାମା ମଧ୍ୟ ଏକରମକ ଜଡ଼ ପାଲଟିଗଲେ । ବଡ଼ କୌଶଳର ସହିତ ସେ ତଥା ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ଧୀରେ ଧୀରେ ପଛକୁ ପଛ ହଟି ଆସିଲେ । ତାପରେ ସମସ୍ତେ ମିଶି ସାପଟିକୁ ପିଟି ମାରିଦେଲେ । ଯେଉଁ ସଂକଟର ବାବା ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ କରିଥିଲେ, ତାହା ଚଳିଗଲା ଏବଂ ସାଇ ଚରଣରେ ବାଲାସାହେବଙ୍କର ପ୍ରେମ ଦୃଢ଼ୀଭୂତ ହେଲା ।

।। ଜ୍ୟୋତିଷଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ଗଣନା ଓ ବାବାଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ।।

ବାପୁସାହେବ ବୁଟି : ଦିନେ ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ଜ୍ୟୋତିଷ ନାନାସାହେବ ତେଜଲେ ବାପୁସାହେବ ବୁଟିଙ୍କୁ (ସେହି ସମୟରେ ବୁଟି ଶିରିଡ଼ିରେ ରହୁଥିଲେ) କହିଲେ ‘ଆଜି ଦିନଟି ତୁମ ପାଇଁ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅଶୁଭ ଏବଂ ତୁମର ଜୀବନ ପ୍ରତି ବିପଦ ରହିଛି । ଏକଥା ଶୁଣି ବାପୁସାହେବ ବଡ଼ ବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ସବୁଦିନ ପରି ଯେତେବେଳେ ବାବାଙ୍କର

ଦର୍ଶନ କରିବାକୁ ଗଲେ, ବାବା ତାଙ୍କୁ ଦେଖି କହିଲେ ‘ଯେ ନାନା କ’ଣ କହୁଛନ୍ତି ? ସେ ତୁମର ମୃତ୍ୟୁର ଭବିଷ୍ୟବାଣୀ କରୁଛନ୍ତି ? ଭୟ କରିବାର କୌଣସି କାରଣ ନାହିଁ । ତାଙ୍କୁ ଦୃଢ଼ତାର ସହ କହିଦିଅ କି ଭଲ କରି ଦେଖ, କାଳ ମୋତେ କିପରି ଅପହରଣ କରୁଛି ।’ ଯେତେବେଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟ ଉପଗତ ହେଲା ବାପୁ ଶୈତାଳୟକୁ ଯିବା ମାତ୍ରେ ଏକ ସାପ ଦେଖିଲେ । ତାଙ୍କର ଭୃତ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସାପଟିକୁ ଦେଖିଲା ଏବଂ ତାକୁ ମାରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ପଥର ଉଠାଇଲା । ବାପୁସାହେବ ଗୋଟିଏ ଲମ୍ବା ବାଡ଼ି ମଗାଇଲେ, କିନ୍ତୁ ବାଡ଼ି ଆସିବା ପୂର୍ବରୁ ହିଁ ସାପଟି ଚାଲିଗଲା ଏବଂ କୁଆଡ଼େ ଉଡ଼ାନ ହୋଇଗଲା । ବାବାଙ୍କର ଅଭୟପୂର୍ଣ୍ଣ ବାଣୀ ସେହି ସମୟରେ ବାପୁଙ୍କର ସ୍ମରଣ ହେଲା ଏବଂ ସେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଲାଭ କଲେ ।

ସର୍ପ କବଳରୁ ଅମୀରଙ୍କ ପ୍ରାଣରକ୍ଷା : ଅମୀର ଶଙ୍କର କୋରଲେ ଗ୍ରାମ ନିବାସୀ ଥିଲେ । ଏହି ଗ୍ରାମ କୋପରଗାଓଁ ତାଲୁକର ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ । ଜାତିରେ ସେ କଂସେଇ ଥିଲେ ଏବଂ ବାହାରେ କମିଶନି ଏଜେଣ୍ଟ ରୂପେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ଜଣାଶୁଣା ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ତାଙ୍କର ନାମ ଥିଲା । ଥରେ ସେ ବାତ ରୋଗରେ ପୀଡ଼ିତ ହେଲେ । ଯେତେବେଳେ ଖୁଦା ମନେ ପଡ଼ିଲେ, ସେ କାମଧରା ଛାଡ଼ି ଶିରିଡ଼ି ଆସିଲେ ଏବଂ ବାବାଙ୍କୁ ରୋଗରୁ ନିବୃତ୍ତି ନିମନ୍ତେ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ । ବାବା ତାଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସାରେ ରହିବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଲେ । ସେହି ସମୟରେ ଚିକିତ୍ସା ଏକ ଅସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟକର ସ୍ଥାନ ହୋଇଥିବାରୁ ଏହି ପ୍ରକାର ରୋଗୀମାନଙ୍କ ପାଇଁ ନିହାତି ଅନୁପଯୁକ୍ତ ଥିଲା । ଗାଁର ଅନ୍ୟ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ତାଙ୍କ ପାଇଁ ଉତ୍ତମ ହୋଇଥାନ୍ତା; କିନ୍ତୁ ବାବାଙ୍କର ବାଣୀ ତ ଚୁଡ଼ାନ୍ତ ତଥା ମୁଖ୍ୟ ଔଷଧସ୍ୱରୂପ ଥିଲା । ବାବା ତାଙ୍କୁ ମସଜିଦ୍ ଆସିବାକୁ ଦେଲେ ନାହିଁ ଏବଂ ଚିକିତ୍ସାରେ ହିଁ ରହିବାକୁ କହିଲେ । ପ୍ରତିଦିନ ପ୍ରାତଃ ଓ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ ବାବା ଚିକିତ୍ସା ଦେଇ ଯିବା ଆସିବା କରୁଥିଲେ ତଥା ଦିନେ ଛାଡ଼ି ଦିନେ ଶୋଭାଯାତ୍ରାରେ ଆସି ଚିକିତ୍ସା ଘରେ ପହଞ୍ଚୁଥିଲେ ଓ ସେଠାରେ ବିଶ୍ରାମ କରୁଥିଲେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଅମୀର ବାବାଙ୍କର ସାମ୍ମୁଖ୍ୟ ଲାଭ କରୁଥିଲେ । ସେଠାରେ ସେ ନଅ ମାସ ରହିଲେ । କିନ୍ତୁ କୌଣସି କାରଣରୁ ତାଙ୍କର ମନ ସେଠାରୁ ତୁଟିଗଲା, ଏଣୁ ଦିନେ ଲୁଚି କୋପରଗାଓଁ ପଳାଇ ସେଠାରେ ଏକ ଧର୍ମଶାଳାରେ ରହିଲେ । ଯେତେବେଳେ ଧର୍ମଶାଳାରେ ପହଞ୍ଚିଛନ୍ତି, ଜଣେ ଫକିରଙ୍କୁ ମୁମୁର୍ଷୁ ଅବସ୍ଥାରେ ପଡ଼ିଥିବା ଦେଖି ତାଙ୍କର ଶରୀର ଭୟରେ ଥରିବାକୁ ଲାଗିଲା । ଫକିରଜଣକ ବ୍ୟାକୁଳହୋଇ ପାଣି ଚୋପାଏ ମାଗୁଥିଲା ଓ ଜୀବନ ସହିତ ଅନ୍ତିମ ସଂଗ୍ରାମ ଚଳାଇଥିଲା । ଅମୀର ତାଙ୍କୁ ପାଣିଦେଲେ; କିନ୍ତୁ ପାଣି ମୁନ୍ଦାକ ପାଟି ଭିତରକୁ ନେଉ ନେଉ ତା’ର ପ୍ରାଣବାୟୁ ଉଡ଼ିଗଲା । ଏହି ଘଟଣାରେ ଅମୀର କିଂ କର୍ତ୍ତବ୍ୟବିମୁକ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଲେ । ପୁଲିସ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କୁ ଏହି ଖବର ଜଣାଇବେ ବୋଲି ଭାବିଲେ; କିନ୍ତୁ ଖବର ଦେଇଥିବା ଲୋକ ହିଁ ଦୋଷୀ ବିବେଚିତ ହୋଇ ନାନା

ପ୍ରପଞ୍ଚ ଓ ହଜରାଶର ଶିକାର ହେବ ମନେକରି ପର ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ନିଷ୍ପତ୍ତି ବଦଳାଇଲେ । ଏଣେ ବାବାଙ୍କ ବିନା ଆଦେଶରେ ଶିରିଡ଼ି ଛାଡ଼ିଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ମନରେ ନାନା ପଶ୍ଚାତ୍ତାପ ହେଲା । ମନଭିତରେ ବାବାଙ୍କୁ କୁମାରୀ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ଏବଂ ତୁରନ୍ତ ଶିରିଡ଼ି ଫେରିବାକୁ ସ୍ଥିର କରି ସେହି ରାତିରେ ବାବାଙ୍କ ନାମ ଜପି ଜପି ସିନ୍ଦୁରା ଫାଟିବା ପୂର୍ବରୁ ଶିରିଡ଼ି ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କଲେ । ବାବାଙ୍କ ସମ୍ମତି ଓ ଆଦେଶାନୁସାରେ ପୁଣି ଚଢ଼ାଡ଼ିରେ ରହିଲେ ଓ ରୋଗମୁକ୍ତ ହୋଇଗଲେ ।

ଥରେ ଅର୍ଦ୍ଧରାତ୍ରି ସମୟରେ ବାବା ଅତୀତନକ ‘ଓଃ ଅବଦୁଲ୍’ ବୋଲି ଚିତ୍କାର କରି କୌଣସି ଦୁଷ୍ଟ ପ୍ରାଣୀ ତାଙ୍କ ବିଛଣା ଉପରେ ଚଢ଼ୁଥିବାର ସୂଚନା ଦେଲେ । ଅବଦୁଲ୍ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ନେଇ ବାବାଙ୍କର ବିଛଣା ଖୋଜାଖୋଜି କଲେ, କିନ୍ତୁ କେଉଁଠାରେ କିଛି ଦେଖାଗଲା ନାହିଁ । ବାବା ଧ୍ୟାନପୂର୍ବକ ଚାରିଆଡ଼େ ଭଲକରି ଦେଖିବାକୁ କହିଲେ ଏବଂ ତାଙ୍କର ସଚ୍ଚକା ମଧ୍ୟ ଭୂମି ଉପରେ ପ୍ରହାର କଲେ । ବାବାଙ୍କର ଏହି ଲୀଳା ଦେଖି ଅମୀର ଭାବିଲେ କି କୌଣସି ସାପ ଆସିଥିବାର ଆଶଙ୍କା ବୋଧହୁଏ ବାବାଙ୍କର ହୋଇଥିବ ।

ଦୀର୍ଘକାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବାବାଙ୍କ ସଂସ୍ମରଣରେ ରହିବା ଯୋଗୁ ଅମୀର ବାବାଙ୍କର ବାଣୀ ଏବଂ ଆଚରଣର ଅର୍ଥ ବୁଝିବାକୁ ସକ୍ଷମ ହେଉଥିଲେ । ବିଛଣା ପାଖରେ କିଛି ଖସିଯିବ କରୁଥିବାର ସେ ଦେଖିଲେ, ଅବଦୁଲ୍‌ଙ୍କଠାରୁ ବଡ଼ି ନେଇ ଦେଖିଲାବେଳକୁ ସେଠାରେ ଗୋଟିଏ ସାପ କୁଣ୍ଡଳୀ କରି ବସିଥିଲା । ସାପଟି ଫଣା ହଲାଇଥିଲା । ତୁରନ୍ତ ତାକୁ ମାରି ଦିଆଗଲା । ଏହି ପ୍ରକାର ବାବା ସମୟୋପଯୋଗୀ ସୂଚନା ଦେଇ ଅମୀରଙ୍କ ପ୍ରାଣ ରକ୍ଷା କଲେ ।

ହେମାଡ଼ପତ୍ର (ବିଛା ଏବଂ ସାପ) : ବାବାଙ୍କ ଆଦେଶ ଅନୁସାରେ କାକାସାହେବ ଦୀକ୍ଷିତ ଶ୍ରୀ ଏକନାଥ ମହାରାଜଙ୍କ ରଚିତ ଗ୍ରନ୍ଥ ‘ଭାଗବତ’ ଓ ‘ଭାବାର୍ଥ ରାମାୟଣ’ର ନିତ୍ୟ ପାରାୟଣ କରୁଥିଲେ । ଥରେ ସେ ରାମାୟଣ ପାଠ କରୁଥିବାବେଳେ ହେମାଡ଼ପତ୍ର ମଧ୍ୟ ଶ୍ରୋତାଙ୍କ ଗହଣରେ ଉପସ୍ଥିତ ଥିଲେ । ମାତାଙ୍କ ଆଦେଶରେ ହନୁମାନ କିପରି ଶ୍ରୀରାମଙ୍କର ମହାନତାର ପରୀକ୍ଷା କଲେ-ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗ ଚାଲିଥାଏ । ଶ୍ରୋତାଗଣ ମନ୍ତ୍ରମୁଗ୍ଧ ହୋଇ ଶୁଣୁଥାନ୍ତି, ହେମାଡ଼ପତ୍ର ମଧ୍ୟ ସେହିପରି ତନ୍ମୟ ଅବସ୍ଥାରେ ଥାଆନ୍ତି । ହଠାତ୍ କେଉଁଠୁ ଏକ ବିଛା ଆସି ତାଙ୍କ ଡାହାଣ କାନ୍ଧରେ ପଡ଼ିଲା । ହେମାଡ଼ପତ୍ର କିନ୍ତୁ ଏକାଗ୍ର ଚିତ୍ତରେ କଥା ଶୁଣୁଥିବା ଯୋଗୁ ତାହା ଜାଣିପାରିନଥିଲେ । ସତ୍ୟଙ୍କ ସମୟରେ ସ୍ୱୟଂ ଭଗବାନ ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କର ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି । ଅତୀତନକ ହେମାଡ଼ପତ୍ରଙ୍କର ଦୃଷ୍ଟି କାନ୍ଧରେ ପଡ଼ିଲା । ବିଛାଟିକୁ ସେ ଦେଖିଲେ । ପ୍ରାୟ ସେ ମୃତବତ୍ ଜଣାପଡୁଥିଲା, ବୋଧହୁଏ କଥାର ପ୍ରେମରେ ସେ ବି ତଲ୍ଲାନ ହୋଇପଡ଼ିଥିଲା । ହରି ଇଚ୍ଛା ମନେ କରି ଶ୍ରୋତାମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବିଘ୍ନ ହେବାକୁ ନଦେଇ ହେମାଡ଼ପତ୍ର ଧୋତିର ଦୁଇ ଧଡ଼ିରେ

ବିଛାଟିକୁ ଧରିଲେ ଏବଂ କିଛିବାଟ ଯାଇ ବଗିଚାରେ ଫିଙ୍ଗିଦେଲେ ।

ଅନ୍ୟ ଏକ ଘଟଣାରେ ଦିନେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟରେ କାକାସାହେବ ଖୁଡ଼ାର ଉପର ବାରଣ୍ଡାରେ ବସିଥାନ୍ତି, ଏହି ସମୟରେ ଗୋଟିଏ ସାପ ଝରକାର ଚୌକାଠି ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଏକ ଛିଦ୍ର ଦେଇ ଭିତରକୁ ପଶି ଆସିଲା ଏବଂ କୁଣ୍ଡଳୀ କରି ବସିରହିଲା । ଆଲୁଅ ଅଣାଯିବା ପରେ ପ୍ରଥମେ ସିଏ ସାମାନ୍ୟ ଚମକିଲା କିନ୍ତୁ ପୁଣି ନୀରବରେ ବସି ରହିଲା ଓ ଫଣା ହଲାଇବାକୁ ଲାଗିଲା । ବହୁ ଲୋକ ବାଡ଼ି ଓ କାଠଫାଳିଆ ଆଣି ପହଞ୍ଚିଲେ, କିନ୍ତୁ ସାପଟି ଏକ ସୁରକ୍ଷିତ ସ୍ଥାନରେ ବସିଥିଲା, ଯେଉଁଠି କାହାର ପ୍ରହାରର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିନଥାନ୍ତା । କିଛି ସମୟ ଧରି ଲୋକମାନଙ୍କର ହୋ ହଲ୍ଲୁ ମଧ୍ୟରେ ସେହି ଛିଦ୍ର ଭିତରେ ସାପଟି ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଗଲା । ଏହାପରେ ସମସ୍ତଙ୍କ ମନ ଆଶ୍ଚସ୍ତ ହେଲା ।

ବାବାଙ୍କ ଉପଦେଶ : ସେଠାରେ ଉପସ୍ଥିତ ଜଣେ ଭକ୍ତ ମୁକ୍ତାରାମ କହିଲେ ଯାହା ହେଉ, ଗୋଟିଏ ଜୀବନ ରକ୍ଷା ପାଇଗଲା । ହେମାନ୍ତପକ୍ତ ତାଙ୍କୁ ଉପେକ୍ଷା କରି କହିଲେ ସାପଟିକୁ ମାରିଦେବା ଉଚିତ । ଏହି କଥାକୁ ନେଇ ଦୁଇଜଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବିବାଦ ଦେଖାଦେଲା । ଜଣକର ମତ ଥିଲା ଯେ ସାପ ତଥା ସେହିପରି ଜୀବଜନ୍ତୁକୁ ମାରିଦେବା ଉଚିତ; କିନ୍ତୁ ଅନ୍ୟଜଣକର ମତ ଏହାର ବିପରୀତ ଥିଲା । ରାତି ଅଧିକ ହେବାରୁ କୌଣସି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ନପହଞ୍ଚି ସେମାନେ ବିବାଦକୁ ସେଇଠି ରଖିଲେ । ପରଦିନ ବାବାଙ୍କ ସମ୍ମୁଖକୁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ନିଆଗଲା । ବାବା କହିଲେ ‘ସମସ୍ତ ଜୀବ ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଈଶ୍ଵର ବାସ କରନ୍ତି, ତାହା ସାପ ହେଉ କିମ୍ବା ବିଛା । ସେ ହିଁ ଏହି ବିଶ୍ଵର ନିୟନ୍ତ୍ରଣକର୍ତ୍ତା ଏବଂ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀ, ସାପ, ବିଛା ଇତ୍ୟାଦି ତାଙ୍କର ଆଦେଶ ହିଁ ପାଳନ କରନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଇଚ୍ଛା ବିନା କିଏ ଅନ୍ୟର କ୍ଷତି କରିପାରିବ ନାହିଁ । ସମସ୍ତ ବିଶ୍ଵ ତାଙ୍କର ଅଧୀନ ଏବଂ କେହି ବି ସ୍ଵାଧୀନ ନୁହନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ସମସ୍ତ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ପ୍ରତି ଦୟା ଏବଂ ସ୍ନେହ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିବା ଉଚିତ । ବୈମନସ୍ୟ ବା ସଂହାର ଭାବ ତ୍ୟାଗକରି ଶାନ୍ତ ଚିତ୍ତରେ ଜୀବନ ଅତିବାହିତ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଈଶ୍ଵର ସମସ୍ତଙ୍କର ରକ୍ଷକ ।

ଶ୍ରୀ ସଦ୍‌ଗୁରୁ ସାଇନାଆର୍ପଣମସ୍ତୁ । ଶୁଭଂ ଭବତୁ ॥

(ସମ୍ପାଦକ ପାରାୟଣ : ତୃତୀୟ ବିଶ୍ରାମ)